

Állásfoglalás csoportfinanszírozás MNB engedély nélküli végzésével kapcsolatban

I. TÉNYÁLLÁS

A Társaság banki forrásból megfelelő fedezet biztosításával gyarapítja rendelkezésre álló forrását (pénzeszköz), és teremt forrást bankrendszeren kívüli likviditási célú pénzkölcsönzési tevékenységéhez.

A Társaság kizárólag leányvállalatának/leányvállalatainak, illetve ezen vállalkozásban tulajdonnal (üzletrész, részvény) rendelkező családtagok által közvetlenül vagy közvetetten tulajdonolt (kvázi kapcsolt) gazdasági társaságoknak nyújtana ellenérték (kamat) fejében kölcsönt, a partner igényeihez igazodó mértékben és gyakorisággal. Az előbbieket értelmében egy és ugyanazon (családi) tulajdonosi körbe tartozó társaságok - likviditás javítása célú – finanszírozása valósulna meg.

A kölcsön nyújtása nem céltalanul szabad felhasználás lehetőségének biztosításával történne, hanem kizárólag egyedileg előre meghatározott – konkrét jól körül határolható – ügyletek (pl: áruvásárlás) finanszírozására.

II. A JOGKÉRDÉS

Az I. pontban előadott tartalommal és formában történő pénz kölcsön nyújtása (csoportfinanszírozás formájában)

- előre meghatározott ügyletek likviditási célú finanszírozása céljából
- ellenérték (kamat) fejében
- visszafizetési kötelezettség terhe mellett (a finanszírozott ügylet realizálását követően)

tevékenység végezhető-e Felügyelet (MNB) engedélye nélkül?

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A felvetett jogkérdéssel kapcsolatban vizsgálandó, hogy a Társaság által nyújtott pénzkölcsön nyújtása milyen esetekben minősül üzletszerűnek, és ezáltal kizárólag engedéllyel végezhető pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek. E körön belül ugyancsak vizsgálandó, hogy mely esetben beszélhetünk csoportfinanszírozás megvalósulásáról.

A Kérelemben megfogalmazott álláspont szerint a Társaság sem vitatja, hogy az általa végzett tevékenység megfelel a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt hitel- és pénzkölcsönnyújtásnak.

Ugyanakkor a hitel- és pénzkölcsönnyújtás akkor vonható be a fenti körbe, csak abban az esetben minősül engedélyköteles tevékenységnek, amennyiben azt üzletszerűen végzik. Azonban ez maga után vonja azt is, hogy e tevékenységet üzletszerűen – a Hpt. 7. § (2) bekezdése alapján – kizárólag pénzügyi intézmény végezhet.

1. Az üzletszerűség követelménye

Az üzletszerű tevékenység definícióját a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja határozza meg.

„Üzletszerű tevékenység: az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett – előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló – rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység.”

Az üzletszerűségnek a Hpt. definíciója szerint három eleme van (ellenérték fejében, nyereség, illetve vagyonszerzési céllal végzett tevékenység, rendszeresség és előre egyedileg meg nem határozott ügyletek). Ahogyan az számos, az MNB honlapján is közzétett állásfoglalásunkban¹ már szerepel, annak megítélése során, hogy a vizsgált tevékenység üzletszerűnek minősíthető-e, az üzletszerűség fenti fogalmi elemeinek megvalósulását egyedileg szükséges értékelni. Ezen törvényi tényállási elemeknek együttesen kell megvalósulnia ahhoz, hogy a tevékenység üzletszerűnek minősüljön, és e három tényállási elem az MNB megítélése szerint csak együtt, egymásra tekintettel értelmezhető.

Tekintettel arra, hogy a Társaság által nyújtott, a csoporton belüli hitel- és pénzkölcsönnyújtás ellenérték (kamat) fejében történik, az **„ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett”** fordulat megvalósulása fennáll. Továbbá általában a csoporton belüli finanszírozás/hitel- és pénzkölcsönnyújtás esetén a nyereség és vagyonszerzésre irányuló célzat közvetetten is megvalósul, ugyanis a csoport tagjai elsősorban nem ebből szeretnének nyereséget

¹ [128482_honlapos_valt..pdf \(mnb.hu\)](#)
[69557_2017.pdf \(mnb.hu\)](#)

realizálni, hanem a tagok által végzett főtevékenységből. Azonban a felügyeleti gyakorlatnak megfelelően a nyereség és vagyonszerzési célzat közvetett módon (nem a hitel és pénzkölcsönnyújtás, hanem a főtevékenység által) történő megvalósulása is megalapozhatja csoport szinten az üzletszerűség ezen elemének fennállását.

A Kérelem nem tartalmaz részletes információt az egyes ügyletekre vonatkozóan (csak példálózó jelleggel említi az áruvásárlást), egyszerűen csak rögzíti, hogy a Társaság által végzett tevékenység minden esetben előre egyedileg meghatározott ügyletek megkötésére irányul, tehát ez az elem a Társaság álláspontja szerint nem áll fenn.

Az **ügyletek előre meghatározottságának** vizsgálatakor megállapítható, hogy annak fennállásához nem elégséges, ha az ügyleteket megkötő felek személye előre meghatározott (például csoporttagok). Az MNB álláspontja szerint, – ahogyan azt az MNB korábbi állásfoglalásaiban is kifejtette – a csoporttagok köre sem feltétlenül állandó, idővel bővíülhet új csoporttagok megjelenésével.

Továbbá az MNB felügyeleti gyakorlata során kialakított értelmezés szerint az egyedileg előre meghatározott ügyletek megkötése, mint definíciós elem fennállásának vizsgálata nem szorítkozhat a konkrét szerződés egyes elemeinek (szerződés tárgya, stb.) egyedi meghatározására sem. Önmagában ez a körülmény még nem teszi előre meghatározottá az ügyleteket. A megkötésre kerülő ügyletek meghatározottsága – legalább az ügyletek főbb paramétereit, számát, céljait vagy bármely más lényeges jellemzőjét illetően – nem a szerződés létrejöttének pillanatára vonatkozóan vizsgálendő, hanem annak már azt megelőzően fennállt körülményekből kell következnie. Mindezek alapján nem zárható ki az előre egyedileg meg nem határozottság elemének megvalósulása.

A **rendszeresség** elemének fennállása valószínűsíthető, tekintettel arra, hogy a tényállás nem szorítkozik egyetlen esetre. A Kérelem tartalma alapján a Társaság több leányvállalat, kapcsolt vállalkozás részére több esetben kíván kölcsönt nyújtani.

A fentiekre tekintettel és a Kérelemben található információkat összességükben értékelve az MNB álláspontja szerint nem zárható ki a hitel- és pénzkölcsön nyújtásának üzletszerű megvalósulása, amelynek végzése mindekor az MNB engedélyéhez kötött.

2. A csoportfinanszírozásra vonatkozó szabályok

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 11. pontja szerint csoportfinanszírozásnak minősül az „*anyavállalatnak leányvállalatokkal vagy ez utóbbiak egymás közötti, likviditási vagy allokációs célú közösen végrehajtott pénzügyi művelete*”.

A csoportfinanszírozás definíciójának **alanyi oldalán** anyavállalat és leányvállalat, illetve az utóbbiak egymás közötti viszonya szerepel. A Hpt. 6. § (1) bekezdésének 3. pontja értelmében anyavállalat minden olyan vállalkozás, amely egy másik vállalkozás működésére ellenőrző befolyást gyakorol. A Hpt. 6. § (1) bekezdés 78. pontja pedig leányvállalatnak minősít minden olyan vállalkozást, amelynek működésére egy másik vállalkozás ellenőrző befolyást gyakorol azzal, hogy a leányvállalat valamennyi leányvállalatát az anyavállalat leányvállalatának kell tekinteni.

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 18. pontja határozza meg az ellenőrző befolyás fogalmát², mely definíció visszautal a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényre (**Szmt.**), ebből következően a két fogalom meghatározásánál – a Hpt. utaló szabálya alapján – az Szmt.-ből kell kiindulni, majd a Hpt. ellenőrző befolyás fogalmának további elemeit kell vizsgálni.

Az Szmt. 3. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezése szerint anyavállalat az a vállalkozó, amely egy másik vállalkozónál közvetlenül vagy leányvállalatán keresztül közvetetten **meghatározó befolyást** képes gyakorolni, mert a taxatív meg meghatározott feltételek (Szmt. 3. § (2) bekezdés 1. pont a)-d) alpontok)³ közül legalább egynek megfelel.

² 18. *ellenőrző befolyás*: a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szmt.) szerinti anyavállalat fogalmánál használt meghatározó befolyás vagy egy személy és egy vállalkozás között fennálló olyan kapcsolat, amelynek alapján

a) a befolyással rendelkező személy dönthet a vállalkozás nyereségének felosztásáról, nyereségének vagy veszteségének más vállalkozáshoz való átcsoportosításáról, stratégiájáról, üzletpolitikájáról vagy értékesítési politikájáról,

b) lehetővé válik - függetlenül attól, hogy a megállapodást alapszabályban (alapító okiratban) vagy más írásos szerződésben rögzítették - a vállalkozás irányításának más vállalkozás irányításával való összehangolása valamely közös cél érdekében,

c) a közös irányítás a vállalkozások ügyvezetésének, felügyelő bizottságának részben (de a döntésekhez szükséges többséget kitevő) vagy teljesen azonos összetételén keresztül valósul meg vagy

d) a befolyással rendelkező személy tökéletes kapcsolat nélkül gyakorol jelentős befolyást egy másik vállalkozás működésére;

³ Szmt. 3. § (1) bekezdés:

1. *anyavállalat*: az a vállalkozó, amely egy másik vállalkozónál (a továbbiakban: leányvállalat) közvetlenül vagy leányvállalatán keresztül közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni, mert az alábbi feltételek közül legalább egytel rendelkezik:

A Tényállásban foglaltak szerint a Társaság részben leányvállalatainak, részben leányvállalataiban tulajdonnal rendelkező családtagok által közvetlenül vagy közvetetten tulajdonolt (kvázi kapcsolt) gazdasági társaságoknak nyújtana kölcsönt. A kapcsolt vállalkozás fogalma az Szm. 3. § (2) bekezdés 7. pontja szerint „ az 1. pont szerinti anyavállalat és a 2-3. pont szerinti vállalkozások (főlérendelt anyavállalat esetében a minősítést a főlérendelt anyavállalat szempontjából kell elvégezni)”. Vagyis a kapcsolt vállalkozás fogalma bővebb, mint az anyavállalat-leányvállalati kör, hiszen a 3. pont szerinti „közös vezetésű vállalkozás” is ide tartozik.

Az előbb hivatkozott értelmező rendelkezésekből következően amennyiben a Társaság saját leányvállalatának nyújt kölcsönt, úgy ez a fogalmi elem megvalósul. Ha viszont a kölcsönben részesülő vállalkozás nincs anyavállalati-leányvállalati kapcsolatban a Társasággal (hanem pl. közös vezetésű vállalkozás), akkor a csoportfinanszírozás ezen fogalmi eleme nem áll fenn.

A csoportfinanszírozási **tevékenység megvalósulásának** vizsgálata során a továbbiakban azt kell megítélni, hogy a Társaság részéről a pénzkölcsönnyújtása a likviditás, vagy allokációs cél biztosítása érdekében valósult-e meg.

A likviditás fogalmát a prudens működésre vonatkozó követelmények rendelkezései között, a Hpt. 79. § (1) bekezdése határozza meg, azonnali fizetőképességnek definiálva azt. Az allokációs cél magyarázatára semmilyen utalást nem tartalmaz a Hpt., de a szó nyelvtani értelméből kiindulva az valamely (jelen esetben csoporton belüli) szereplők között egy bizonyos forrás szétosztását jelenti.

A Kérelmező a kölcsönnyújtásra, illetve az erre irányuló szerződések tartalmára, céljára vonatkozóan részletes információkat nem bocsátott az MNB rendelkezésére, mindössze többször kijelentette, hogy azok likviditási célúak. Információk hiányában a társaságok finanszírozásának célja az MNB által nem ellenőrizhető, mindazonáltal megjegyzendő, hogy a beadványban példálózó jelleggel megjelölt áruvásárlásra történő kölcsönnyújtás nem minősíthető likvidációs célú finanszírozásnak.

Fentieket összefoglalva, a csoportfinanszírozás fogalmi elemeinek fennállta a Kérelmező által nyújtott információk alapján egyértelműen nem állapíthatók meg.

Budapest, 2021. február 19.

a) a tulajdonosok (a részvényesek) szavazatának többségével (50 százalékot meghaladóval) tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik, vagy
b) más tulajdonosokkal (részvényesekkel) kötött megállapodás alapján a szavazatok többségét egyedül birtokolja, vagy
c)* a társaság tulajdonosaként (részvényeseként) jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők vagy a felügyelő bizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja, vagy

d) a tulajdonosokkal (a részvényesekkel) kötött szerződés (vagy a létesítő okirat rendelkezése) alapján - függetlenül a tulajdoni hányadtól, a szavazati aránytól, a megválasztási és visszahívási jogtól - döntő irányítást, ellenőrzést gyakorol;

2. *leányvállalat*: az a gazdasági társaság, amelyre az 1. pont szerinti anyavállalat meghatározó befolyást képes gyakorolni;